

כנוס הצירים. יגאל הרצה על בעיות הבטחון. הוספתי הערות על יחסי מדיניות חוץ ומדיניות הבטחון. שניהם אמנות ולא מדע, ואין חלים עליהם כללים מוחלטים. שניהם משרתים מטרה אחת, לא רק משום שעושים שליחותם של גוף אחד, אלא דרכי הפעולה זהים. המטרה: שכנוע הצד השני לקבל דעת של הצד שלנו. אם כוח ההסברה לא מספיק לשכנוע - יש שמשתמשים בהסברת הכוח. שני האמצעים מוגבלת השפעתם. לא הכל אפשר להסביר ולא תמיד אפשר לשכנע הצד השני. הסברה בכוח תיתכן רק נגד כוח שווה או קטן מזה שלך. מה קודם למה: כוח ההסברה או הסברת כוח? כוח אינו רק צבא אלא כל יצירת עובדה. המחלוקת בין שני האמצעים קדמה למדינה. הרצל סבר שמקודם אפשר לשכנע אלה שהכוח בידם - ואח"כ בכוח הסכמתם להגשים הציוניות, אם כי הרצל ראה בבהירות המטרה לא ראה האמצעים, והציונות הלכה בדרך הפוכה: מקודם יצרה עובדות. יש דברים שאין להסביר לצד שני. אין להשכיח לעולם שקיומו של העם היהודי הכרחי ושדרושה לו עצמאות ומולדת. העולם יוכל להתקיים גם בלי זה. הודו וסין ויפן לא ידעו כלל על קיומו של העם היהודי וחיו. אפשר היה להשמיד כל העם היהודי, כפי שרצה היטלר, והעולם היה מתקיים. רצון הקיום שלנו אינו קטגוריה הגיונית מטמטית, שהוכחה מכרחת. אפילו ענינים מטמטיים לא קל להוכיח - כשיש אנטרסטים (דעות קדומות) מתנגדים, לא קל היה להוכיח שלא השמש אלא הארץ סובבת.

רק קיומנו העצמאי - כשישנו - אפשר להסבירו לאחרים בכוח היותו עובדה. לכאורה יש שני מאורעות הסותרים הנחה זו: הצהרת בלפור והחלטת או"ם. ההצהרה היתה פרי נסיבות המלחמה וצרכיה, ובלי לחץ מתמיד שלנו היתה נשכחת. להחלטה לא היה כושר ביצוע, והמדינה קמה בכוח מלחמתנו ובניגוד לגבולות או"ם.

כשקמה המדינה נכקכו בה שלוש בעיות: גבולות, פליטים, ירושלים. אף אחת מהן לא נפתרה ולא תיפתר בכוח ההסברה - אלא בכוח העובדה. בקיץ 1948 סיכלנו תכנית ברנדוט בכוח מערכת דרום.

. / .

כבשנו באר-שבע בניגוד לאו"ם ולמועצת הבטחון. הוא הדין יפו, לוד
רמלה. הוא הרין הגליל המערבי. גם בעית הפליטים תיפתר בכוח העובדה -
סירובנו לתת להם לחזור. יותר מכל קשה להסביר כאן צדקת עמדתנו.
רבים עשו ועושים זאת - לא לאחר מתן היתר של או"ם. אין לקבוע מסמרות -
אבל בדרך כלל יש להניח הנחה שיצירת עובדה בפתרון שלוש הבעיות קודמת
להסברה, ואין להרתע ממעשה אם הוא כרוך בתגובה בלתי אוהדת ורגזו עלינו.
אין דבר. כמובן שיש גבול לאדישות זו - אנו תלויים בעולם הגדול ככל
מדינה - ויותר מכל מדינה. אולם שנוי יחסי הכוחות במציאות - קודם ליחסי
ידידות. אמנם אין אמצעי אבסולוטי במדיניות: הכל יחסי, גם כוח וגם
הסברה.

אולם אהנו עומדים בחקופת כינון המדינה, וכינון
המדינה קודם לכל, ולכן יצירת עובדות מלווה בהסברה אבל לא כפוף
להסברה ולתוצאותיה.
מדיניות חוץ שלנו אינה אלא כלי עזר שני במדרגה, שלא
כבמדינה קיימת וסטטית.
אולם זיקתנו לעולם רבה מבכל מדינה, כי אנו זקוקים קודם
כל לתפוצה. ולכן שליחות לאוסה של צירי מדינת ישראל חשובה לא פחות
משליחותם לאומות.
גם הצבא חייב לדעת שלא הוא וצרכיו העיקר - אלא עובדות בנין
המדינה: עליה וחתישבות. ויש לשלב גם הצבא וגם מדיניות חוץ בבנין.
הצבא - על ידי פעולתו ההתיישבותית, מדיניות חוץ ע"י פעולת הצירים
להפעלת היהדות.

ס' באב, 23.7.50

יום א'

בישיבת מוסד לתיאום נמסר דו"ח מעודד על תנועת עולי
המחנות. ב-15 למאי היו במחנות 90.000 נפש. במשך חדשים עלו 28.000
נפש, ואעפ"כ ירד מספר הושבי המחנות ב-15 ליולי עד 69.000, כאלה 10%
אינם מקבלים אוכל מהסוכנות. בראשית אבגוסט יהפך מחנה ראש העין לשוב -
יש בו 9.000 נפש. ב-15 לספטמבר יהפכו 3 מחנות (בנימינה, פרדסיה,
באר-יעקב) עם 12.000 נפש לשובים. בסוף ספטמבר ישארו במחנות 50.000
נפש. סבורים שקשה יהיה להוציא כ-30.000 נפש בלי שיכון טוב בשבילים.

. / .